

**T.C. CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN ve BERABERİNDEKİ İŞ
ADAMLARI HEYETİNİN KOLOMBİYA-KÜBA-MEKSİKA ZİYARETİ**

8-13 ŞUBAT 2015

SONUÇ RAPORU

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, 10-13 Şubat 2015 tarihleri arasında, DıŐiŐleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, Kùltür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik ile Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, üst düzey bürokratlar ve iŐadamları ile birlikte, Güney Amerika ÷lkelerinden Kolombiya, Küba ve Meksika'ya resmi ziyaretlerde bulundular. Güney Amerika'ya yapılan söz konusu ziyaret, 1995'ten bu yana bölgeye ÷lkemizden Cumhurbaşkanı seviyesinde gerçekleştirilen ilk ziyaret niteliği taşımaktadır.

Bu ziyaret sırasında Sayın Cumhurbaşkanımıza DEİK Başkanı Sayın Ömer Cihad Vardan başkanlığında seçkin bir iŐadamı heyeti de eşlik etmiştir. Ziyaret edilen ÷lkelerde DEİK tarafından düzenlenen iş konseyi toplantılarını Sayın Cumhurbaşkanımız ve kendilerine eşlik eden Bakanlarımız onurlandırdılar. Düzenlenen iş forumlarında iŐadamları yerel muhatapları ile bir araya gelip, karşılıklı yatırım ve ticaret projelerini değerlendirme imkânı bulmuşlardır.

DEİK tarafından hazırlanan bu çalışmada Kolombiya, Küba ve Meksika'da düzenlenen iş forumları, yapılan görüşmeler, bu ÷lkelerde iş ve yatırım imkânları hakkındaki değerlendirmeleri bulabilirsiniz.

Kolombiya-Türkiye İŞ Forumu

DEİK tarafından ProColombia ve Kolombiya İŐadamları Derneği (ANDI) işbirliği ile T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Kolombiya Devlet Başkanı Juan Manuel Santos Calderon'un katılımları ile 10 Şubat 2015 tarihinde Bogota'da Kolombiya-Türkiye İŞ Forumu düzenlendi. İŞ Forumuna Sayın Cumhurbaşkanımız, Kolombiya Devlet Başkanı, T.C. Ekonomi Bakanı Sayın Zeybekci, Kolombiya Sanayi, Ticaret ve Turizm Bakanı Sayın Cecilia Álvarez Correa, Kolombiya ve Türk iş dünyasından seçkin iŐadamı heyeti katılım gösterdi.

DEİK/Türkiye-Kolombiya İŞ Konseyi Başkan Yardımcısı Yüksel Yıldırım tarafından ülkenin maden ve petrolde önemli üreticilerden olduğunu belirterek, Kolombiya'da terörizmin ortadan kalkmasıyla yeni kaynaklar bulunmaya başladığını belirtti. En önemli kaynaklardan birinin petrol, diğerinin kömür olduğunun, ülkeyle en büyük ticaret kalemimiz kömür olduğunun altı çizildi. Türkiye'de elektrik enerjisinde kullanılan kömürün bir kısmı buradan geldiği, Türkiye'nin ise otomotiv yedek parçası ve tekstil ürünleri sattığı ifade edildi.

Özellikle perakende de giderek artan bir pazarın olduğu, Türk Őirketlerinin özellikle madencilik alanına yatırım da yaptığı, Kolombiya'nın Őu anda Türkiye'de yatırımı olmadığı, iki ülke arasında turizm de çok zayıf olduğu ve artırılması gerektiği, hem ekonomik hem de turizm açısından ilerlemenin pozitif görüldüğu belirtildi.

DEİK Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan, 47 milyon nüfusu ile yaklaşık 120 milyar dolarlık diŐ ticareti ve zengin doğal kaynakları ile Latin Amerika'nın dördüncü büyük

ekonomisi olan Kolombiya'nın hedefimizde olduđunu, iki Őlke arasında karŐılıklı olarak bűyűkelçilikler açılırken Őnűműzdeki yıl baŐlayacak direkt uçak seferleri ile aramızdaki mesafelerin daha da azalacađını dile getirdi. Kolombiya'nın 1990 sonrasında takip ettiđi ekonomik reformlar, hızlı kalkınma baŐarısı, kűresel ekonomiyle bűtűnleŐme çabaları ile Tűrkiye'nin dikkatini çektiđini ifade etti.

Vardan, Sayın Cumhurbaşkanımız Őncűlűđűnde 2005 yılında uygulamaya soktuđumuz Latin Amerika Stratejisi ile ticari iliŐkilerimizde Őnemli baŐarılar elde edildiđini, Latin Amerika bizim için 580 milyon nűfusu, 4 trilyon dolarlık ekonomik bűyűklűđű ve 2 trilyon dolara yaklaŐan dıŐ ticaret hacmi ile gelecek vaat eden bir ekonomik olduđunun altını çizdi. Birçok firmanın Kolombiya'da yatırım için fizibilite çalıŐmaları yapmaya ve ortaklık arayıŐlarına girdiđini ortaya koyan Vardan, Avrupa'da tűketilen 3 beyaz eŐyadan birisini űreten Tűrk ūirketlerinin bu alanda Kolombiya'lı űreticiler ile ortaklıklar kurabileceklerini, "know-how" aktarabileceklerini belirtti. Kolombiya'nın kalkınma programlarında ulaŐtırma, haberleŐme gibi alanlara ađırlık verdiđini, konut eksikliđinin olduđunu bu bađlamda Tűrk műteahhitlik ūirketlerinin Dűnyanın ikinci bűyűk gűcű olarak Kolombiya'ya yardımcı olabileceklerini belirtti ve genç ve dinamik nűfusunun ihtiyaç olan altyapı yatırımlarını yapmaya bu konuda Kolombiya ūirketleri ile ortaklıklar kurmaya hazır olduklarının altını çizdi.

DEİK BaŐkanı, ayrıca iki Őlke arasında, geçen yıl imzalanan Yatırımların KarŐılıklı TeŐviki ve Korunması anlaŐmasının, ivedilikle imzalanması beklenen Çifte Vergilendirmenin Őnlenmesi anlaŐmasının ve műzakereleri devam eden Serbest Ticaret AnlaŐması'nın (STA) ile iki Őlke arasında ticaretin ivme kazanacağını ve yatırımların canlanması için uygun zemini oluŐturacađını belirterek konuŐmasını tamamladı.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekçi Kolombiya İŞ Forumu kapsamında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin Kolombiya ile olan mevcut ticaretinin ürün ve sektör yelpazesinin genişletilmesi ile çok daha yüksek seviyelere getirilebileceğine ve altyapıdan enerjiye, KOBİ'lerden, dış ticarete kadar pek çok alanda işbirliği fırsatının varlığına değindi. 2015 yılında yapılacak II. Dönem Karma Ekonomik Komisyon Toplantısının iki ülke arasında ticaret hacminin ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için somut adımlar atılmasında yararlı olacağının üzerinde duran Zeybekçi, Türkiye-Kolombiya ekonomik ilişkilerinin gelişmesi için en önemli adımın ise Serbest Ticaret Anlaşmasının biran önce imzalanması olacağını ifade etti.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan forumda yaptığı konuşmada Kolombiya'nın, Latin Amerika ve Karayipler bölgesindeki en önemli ticaret ortaklarından biri olduğu ifade etti. Erdoğan, Büyük bir dinamizm ve potansiyeli bünyesinde barındıran Türkiye ve Kolombiya'nın, büyüme hızlarını ve yükselen uluslararası profillerini ikili ilişkilere yansıtacak güce de sahip olduğunu düşündüğünü. İki ülke arasındaki yaklaşık 1,4 milyar doları bulan ticaret hacminin yeterli olmadığını bu rakamı, Devlet Başkanı Santos'la 2023'e kadar 5 milyar dolara çıkarma kararı aldıklarını belirtti. Ekonomik ilişkileri de ilişkilerin derinliğine ve dostluk ruhuna yaraşır şekilde yükseltmek gerektiğini dile getiren Cumhurbaşkanı Erdoğan, büyük bir dinamizm ve potansiyeli bünyesinde barındıran Türkiye

ve Kolombiya'nın, büyüme hızlarını ve yükselen uluslararası profillerini ikili ilişkilere yansıtacak güce de sahip olduğunu dile getirdi.

Erdoğan, Türkiye'nin Bogota Büyükelçiliği'nin 2010 yılında, Kolombiya'nın Ankara Büyükelçiliği'nin ise 2011 yılında açılmasıyla iki ülke arasındaki ilişkilere yeni bir dönemin başladığını belirtti. Erdoğan sözlerine, bu gelişmeleri ticari ve ekonomik ilişkilerimizi geliştirme yönündeki irademizin somut bir nişanesi olarak gördüğünü, 2011 yılında Kolombiya'dan ülkemize devlet başkanı seviyesinde ilk kez gerçekleştirilen ziyaret ile ilişkilerimiz çok farklı bir ivme kazandığının altını çizerek devam etti. Kolombiya ile Türkiye arasında müşterek yapılabilecek inşaat sektöründe ciddi adımlar olduğuna inandığını; Türkiye'nin, altyapı ve üstyapı yatırımlarındaki deneyimlerini Kolombiya ile paylaşabileceğini ifade etti. Sanayi alanında da ülkemizin her geçen gün daha da güçlü şekilde geleceğe yürüdüğü yorumuyla, Kolombiya'nın petrol noktasında bizim ihtiyacımız olan kaynaklara sahip bir ülke olduğunu, bu karşılıklı ihtiyaç-imbân ilişkisini işbirliğimiz açısından çok önemli bir fırsat olarak görülmesi gerektiğini belirtti. Türk işadamlarının Kolombiya'daki yatırımlarından gurur duyduğunu ve bu yatırımların artması yönünde her zaman destekte bulunacağını altını çizdi.

Amerika kıtasında üstlenilen toplam taahhüt miktarının 1,5 milyar dolar olduğunu kaydeden Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türk müteahhitlik firmalarınca Kolombiya'da üstlenilen 2,3 milyon dolar değerinde sadece 1 proje bulunduğunu, bunun da İpiales şehrindeki teleferik projesi olduğunu ifade etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türk firmaları Kolombiya'daki altyapı projelerini üstlenecek ve başarıyla bitirecek kapasite olduğunu, Kolombiya'da gerçekleştirilmesi tasarlanan büyük konut projelerinde üzerine Türkiye'nin yer almaya hazır olduğunu ifade etti. Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı'nın 2015 yılı içinde gerçekleştirilmesinin, atılacak somut adımların belirlenmesi açısından yararlı olacağını alltını çizdi. Cumhurbaşkanı Erdoğan konuşmasını, ziyaretin iki ülke için milat olmasını temennisi ile tamamladı.

İŞ Forumu sırasında, iki Őlkenin Devlet Başkanlarının huzurlarında, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan ile Kolombiya Sanayiciler Derneği (ANDI) Başkanı Bruce Mac Master tarafından DEİK ile ANDI arasında işbirliği anlaşması imzalandı.

Türkiye İŞ Dünyası için Kolombiya'daki Fırsatlar:

Kolombiya, serbest piyasa ekonomisinin hakim olduğu ve özellikle ABD ile yakın ticari ilişki içinde bulunan bir Őlkedir. 1990'lı yıllar boyunca gümrük vergisi indirimleri, özelleŐtirmeler ve daha liberal bir döviz kuru vasıtasıyla ekonomide liberalleşme sağlanmıştır. Bu politikalar, ithalat kısıtlamalarını hafifletmiş ve birçok sektörü yabancı yatırıma açmıştır. Bununla birlikte tarım ürünleri halen koruma altındadır.

Latin Amerika bölgesinin ticaretinin yarısını ve bölge GSYİH'sinin %35'ini gerçekleŐtiren 209 milyonluk Pasifik İttifakı'na dahil olan Kolombiya'da yapılacak bir yatırım sayesinde, diğer üye Őlkelerin (Meksika, Şili, Peru) de imzaladığı STA'lardan faydalanılarak dünya nüfusunun %85,7'sini kapsayan bir pazara gümrüksüz erişim imkanı mevcuttur. Asya Őlkeleri

(özellikle Güney Kore, Japonya ve Çin) ile de ticaretini geliőtirmeyi ve alternatif pazarlar yaratmayı hedefleyen Kolombiya, Asya-Pasifik Ekonomik İŞbirliği'ne (APEC) de yakın zamanda üye olma isteğindedir.

Ekonomik Serbestlik Endeksine göre dünyada 178 ülke içinde 34. sırada (Hong Kong 1. sırada, Türkiye 64. sırada) (2014 Index of Economic Freedom- Heritage Foundation&Wall Street Journal). İŞ yapma kolaylığı açısından dünyada 189 ülke içinde 43. sırada (Singapur 1. sırada, Türkiye 69. sırada), Latin Amerika ülkeleri içinde 4. sırada (Şili 1. sırada) (Dünya Bankası - Doing Business 2014). Raporun "Yatırımcıların Korunması Endeksi" sıralamasında ise Kolombiya bölgede lider, dünyada da 6. sırada. İŞ yapma kolaylığı açısından dünyada 189 ülke içinde 43. sırada (Singapur 1. sırada, Türkiye 69. sırada), Latin Amerika ülkeleri içinde 4. sırada (Şili 1. sırada) (Dünya Bankası - Doing Business 2014). Raporun "Yatırımcıların Korunması Endeksi" sıralamasında ise Kolombiya bölgede lider, dünyada da 6. sırada.

Kolombiya Hükümeti, Ticaret, Sanayi ve Turizm Bakanlığı tarafından uygulanan Üretim DönüŐüm Programı (Productive Transformation Program) çerçevesinde 16 stratejik sektörde kamu-özel sektör işbirliğini güçlendirmeyi, dünya çapında sektörler yaratmayı ve bu sektörlerde istihdamı artırmayı hedeflemektedir. Sağlık, ekoturizm, yazılım ve bilgi teknolojileri (IT), elektrik enerjisi, iş süreçlerinde dış kaynak kullanımı ve işletmelerin yabancı ülkelere kaydırılması (off-shoring) gibi alanlar yeni ve gelişimi teşvik edilen hizmet sektörleridir. Kozmetik, otomotiv, çelik, tekstil-moda-tasarım, grafik iletişim (bilgisayar) gibi imalat sanayi sektörlerinde rekabetçi üretim teşvik edilmektedir. Őekerli ve çikolatalı mamuller, palm yağı-bitkisel yağlar-biyoyakıt, süt mamulleri, karides ve sığır üretimi ve bahçecilik (horticulture) gibi tarıma dayalı sektörlerde de katma değeri yüksek ve yenilikçi üretim desteklenmektedir.

BRIC ülkelerine (Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin) ek olarak belirlenen yeni gelişmekte olan ülkeler sınıflaması CIVETS (Kolombiya, Endonezya, Vietnam, Mısır, Türkiye ve Güney Afrika Cum.) içinde Latin Amerika'dan yalnızca Kolombiya'nın yer alması, ülkenin gelişme potansiyeline dikkat çekmektedir.

Türkiye ile Kolombiya arasındaki ticari ilişkiler, Latin Amerika ülkelerinin büyük kısmında olduğu gibi coğrafi uzaklık nedeniyle nakliye süresinin uzunluğu ve navlun bedellerinin

yüksekliği, ülkemizde İspanyolca diline hakim ihracat personelinin yetersizliği gibi sebeplerle yeterli seviyede değildir. Özellikle Türkiye'nin Kolombiya'ya olan sanayi ürünleri ihracatı potansiyelinin çok altındadır. Kolombiya'da işadamlarımıza yönelik bir ön yargı bulunmamakta olup, yalnızca ülkemiz hakkında bilgi eksikliği söz konusudur.

Kolombiya'nın ABD, Meksika, Venezuela, El Salvador, Guatemala, Honduras gibi ülkelerle STA imzalamış olması, zaten coğrafi yakınlıkları sebebiyle ülkemiz karşısında avantajlı olan söz konusu ülkeler karşısında rekabet gücümüzü azaltmaktadır. Kolombiya ile AB arasında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması da 1 Ağustos 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu itibarla pazardaki payımızın artırılması ve ikili ilişkilerin geliştirilmesi yönünde Türkiye ile Kolombiyalı yetkililer arasında STA imzalanması yolunda başlatılan müzakerelerin sonuçlanması önemlidir.

Kolombiya'da tarım sektörü, ülke GSYİH'sinin %6,5'ini oluşturmakta ve işgücünün %18,6'sını istihdam etmektedir. Kolombiya'nın toplam ihracatının yaklaşık %5'ini oluşturan kahve, yaklaşık 500.000 çiftçi tarafından üretilmektedir. 2012 yılında kahve üretimi son on yılın en düşük düzeyinde gerçekleşmiştir. Kırsal bölgelerde altyapı eksikliği ve kredilerin yetersizliği, tarım üretimindeki artışı kısıtlamaktadır.

Kolombiya'da özellikle maden ve enerji, inşaat malzemeleri, altyapı projeleri, savunma sanayi, otomobil ve yedek parçaları, makine gibi alanlarda büyük potansiyel bulunuyor.

Kolombiya ile Türkiye arasında ticari ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi için gerekli olan Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi ve Serbest Ticaret Anlaşması gibi anlaşmalar henüz imzalanmamıştır. Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması imzalanmış onay süreçleri devam etmektedir. Türkiye ile Kolombiya arasındaki ticari ilişkilerin temelini oluşturan "Ticaret İşbirliği Anlaşması" 17 Mayıs 2006 tarihinde imzalanmıştır.

Türkiye-Kolombiya Serbest Ticaret Anlaşması (STA) müzakereleri ise halihazırda devam etmekte olup, 2012 yılında müzakerelerin VI. turu gerçekleştirilmiştir. Sanayi ürünlerinde ortalama gümrük vergisi yüzde 10-15 olan, ülkemize rakip olacak seviyede yerli sanayisi bulunmayan, ithalatta genellikle bölge ülkeleri ve/veya STA ortaklarına yönelen ve Andean Community of Nations (ANDEAN) Kolombiya, Ekvador, Peru pazarına giriş bakımından

önem taşıyan Kolombiya-Türkiye Serbest Ticaret Anlaşması'nın imzalanması iki ülke arasındaki ticareti daha da hızlandıracak çok önemli bir gelişme olacaktır.

Türkiye-Kolombiya Dış Ticaret Rakamları:

Türkiye-Kolombiya Dış Ticaret Değerleri (1.000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2004	26.293	95.932	-69.639	122.224
2005	45.371	175.246	-129.875	220.617
2006	51.664	204.921	-153.257	256.585
2007	79.221	206.515	-127.294	285.736
2008	74.614	271.005	-196.391	345.620
2009	36.044	382.984	-346.940	419.028
2010	52.863	296.766	-243.903	349.628
2011	111.367	678.255	-566.888	789.622
2012	152.133	814.146	-662.013	966.279
2013	124.651	674.665	-550.014	799.315
2014	183.131	814.096	-630.965	997.227

Kaynak: TÜİK

Türkiye'den Kolombiya ye yapılan ihracat: 183 milyon dolar (2014)

2013 yılında Kolombiya'ya ihracatımızda kara taşıtları aksamının %13,5 pay ve %38 artış ile ilk sıraya yükseldiği görülmektedir. Demir-çelik çubuk ihracatı %10 pay ile ikinci sıraya gerilerken ihracatımızdaki diğer başlıca kalemler metalleri dövme, işleme, kesme, şataflama presleri, demir-çelik profil, pamuklu mensucat (denim kumaş), alaşımli çelikten çubuk ve profil, adi metallerden donanım-eşya, demir-çelik boru ve profil olmuştur.

Türkiye'nin Kolombiya'den yaptığı ithalat 814 milyon dolar (2014)

Türkiye'nin Kolombiya'dan 2013 yılında ithal ettiği başlıca ürünler arasında propilen ve diğer olefinlerin polimerleri, taşkömürü ve taşkömüründen elde edilen yakıtlar, vinil klorür/halojenli diğer olefin polimerleri, tütün, kakao, plastik ambalaj malzemeleri, muz, boya pigmenti, kahve, sığır derisi, jelatin ve jelatin türevleri gelmektedir.

Toplam dış ticaret hacmi: 997 milyon dolar (2014)

Dış ticaret dengesi : -631 milyon dolar (2014)

Faydalı Kurumlar

- **Kolombiya Sanayiciler Derneği (ANDI)** <http://www.andi.com.co/ING>

Direktör: Ana Milena Cortázar

E-mail: ACORTAZAR@andi.com.co

Tel: +57 1 3268500 Dahili: 2340

Fax: +57 1 3473198

Adres: Calle 73 # 8-13 Piso 7, Bogotá, Kolombiya

- **ProColombia** www.procolombia.co/en

Türkiye Temsilcisi: Marcela Monroy

E-mail: dmonroy@procolombia.co

Tel: +90 212 243 06 19

Adres: İnönü Caddesi No 43/5 Gümüşsuyu Taksim, İstanbul, Türkiye

Kolombiya-Türkiye İş Forumu'na Katılan Firmalar

Firma Adı	Katılan Kişi	Ünvanı
DIPSA FOOD ENERGY REPRESENTACIONES S.A.S	LUZ MARINA ROJAS	N/A
ZONA FRANCA DE OCCIDENTE	ALVARO MUNOZ	GERENTE GENERAL
ANDI	SAIDY SANCHEZ	ASISTENTE DE LA CAMARA FEDEMETAL
ANDI	JUAN MANUEL LESMES	DIRECTOR CAMARA FEDEMETAL
ANDI	KATHERINE GOMEZ	PTP CAMARA FEDEMETAL
PRODUCCIONES QUIMICAS S.A	VIVIANNE CASTAÑEDA	GERENTE DE VENTAS
DECISION WARE LTDA	JESUS VELASQUEZ	DIRECTOR
DECISION WARE LTDA	ANDREA VELASQUEZ	GERENTE DE VENTAS
EQUILATERO DISEÑO LTDA	MONICA BARRERA	DIRECTORA DE MERCADEO
INDUSTRIAS FULLER PINTO SA	FELIPE ANDRES VILLAMIZAR	COORDINADOR DE NEGOCIOS INTERNACIONALES
INDUSTRIAS FULLER PINTO SA	MICHEL ROSSO GUITIERREZ	ASISTENTE DE NEGOCIOS INTERNACIONALES
AUDIONEXO S.A.S	INGRID NIETO	DIRECTORA ADMINISTRATIVA
MUNDIAL DE VIAJES	OLGA LUCIA PORRAS RODRIGUEZ	AGENTE DE VIAJES
N/A	JOHANA MURIEL	ADMINISTRADORA
N/A	MARCO ANTONIO OROZCO	DIRECTOR NACIONAL
N/A	SEBASTIAN IBAÑEZ	INDEPENDIENTE
COMPAÑIA DE GALLETAS NOEL SAS	ALBERTO HOYOS LOPERA	PRESIDENTE
N/A	FABIO RODRIGUEZ	GERENTE
POLYTERM COLOMBIA LTDA	SANDRA ARIAS	GERENTE ADMINISTRATIVA
POLYTERM COLOMBIA LTDA	CARLOS WILLIAM MERA	GERENTE MERCADEO
N/A	LUIS ALVARO MARTINEZ	GERENTE DE NEGOCIOS
N/A	MARIA CLAUDIA VERGARA	GERENTE DENEGOCIOS
N/A	ANGELA MARIA TORRES	GERENTE GENERAL
HOTELES COSMOS	VICTORIA VELLOJIN	GERENTE DE MERCADEO

HOTELES COSMOS	ALEXANDRA CAJIAO	PRESIDENTE
DIPSA FOOD ENERGY REPRESENTACIONES S.A.S	ADRIANA CAROLINA ROJAS PACHECO	N/A
VIVE CAFE S A	Luis Fernando Velez Zuluaga	Gerente General
SERVICIOS Y ACEROS SERACER S.A.S.	Humberto Villegas Villaneda	Representante Legal
ASOCIACION NACIONAL DE EMPRESARIOS DE COLOMBIA - ANDI	Juan Carlos Beltran	Vicepresidente administrativo y financiero
Zona Franca Brisa S.A.	Victor Covo Mendez	Gerente General
ZONA FRANCA SANTANDER S.A.	DANIEL ROJAS PUYANA	GESTOR DE PROYECTOS
ZONA FRANCA DE BOGOTA S.A.	Juan Pablo Rivera Cabal	CEO
ZONA FRANCA DEL PACIFICO S.A. USUARIO OPERADOR DE ZONA FRANCA	Bertha Cecilia Rojas Rentería	Gerente General
TROPICAL FRESS	DAVID DOMINGUEZ CASTRO	INGENIERO DE PROCESOS
N/A	Fabian Garzon	Director/Executive producer
QL SOLUTIONS COLOMBIA S.A.S	Sergio Andrés Entrena Fernández	Director General
COLOMBIAN GREENFIELD INVESTMENTS S.A.S.	HERNAN ROBERTO GUARIN VALDERRAMA	DIRECTOR EJECUTIVO
N/A	Julieth Nathaly Martínez Ortiz	Ingeniera agrónoma
N/A	KAREN ALEXANDRA OSORIO BARBOSA	N/A
N/A	Sandra Julyeth Quevedo Tovar	N/A
N/A	Julian Camilo Rincón	N/A
ASOCIACION DE MINEROS ANDOQUE -AMA	Carlos Alberto Zumaeta	Presidente
ASOCIACION DE MINEROS ANDOQUE -AMA	Norman Zumaeta	N/A
N/A	Karen Paola Corredor Avila	N/A
N/A	Ana Milena Rodriguez Collazos	N/A
N/A	Yeni Adriana Ibañez	N/A
N/A	Julieth Stefany Villamil Duarte	N/A
N/A	Sully Mayerly león Martínez	N/A
DISASHOP COLOMBIA S.A.S	Damián Paredes Vieitez	Gerente General Colombia
NIVELES GLOBALES S.A.S.	Ramón Hernández	N/A
NIVELES GLOBALES S.A.S.	Maritza Naranjo	N/A

N/A	Patricia Espitia Gil	Inversionista
TMF Colombia Ltda	Kelly Andrea Rodriguez Restrepo	Vicepresidente de Ventas Globales America
N/A	Dario Augusto Tatis Perez	N/A
N/A	Silvana Ramirez Velásquez	Directora de comunicaciones.
MANGUARE	JAVIER HERRERA ZUÑIGA	DIRECTOR DE PROYECTOS
N/A	Brayan Stiven Alvis Gomez	ESTUDIANTE
N/A	Deisy Yolima Rivera Ramirez	DOCENTE
BPL MEDICAL S.A.S.	Christian Camilo Cantor Pérez	Cordinador de compras y comercio exterior
Travel and Living Universe SAS	Mauricio Tapia Morales	Gerente Comercial
Inversiones Hybiscus S.A.S.	ALBERTO MISHAAN GUTT	Gerente
AOL	Salo Finvard	
Allendale	Andrea Bello	KAM
AR Construcciones	Carolina Martínez Plazas	Directora de Nuevos Negocios
Azul K	Mauricio Vanegas Merino	Gerente General
Banco Agrario de Colombia	Oscar Armando Sierra V.	Coordinador de gremios- Gerencia técnica
Banco Santander de Negocios S.A	Juan Carlos Álvarez	
Banco Santander de Negocios S.A	Juan Carlos Moscote Gnecco	Vicepresidente Administrativo
Bancoldex	Alejandro Contreras Amador	Director Departamento de negocios internacionales
BBVA	Mauricio Paz	Director de estructuración comercial financiera
BBVA	Ricardo Pardo Lodeiro	Director BIBEC Andino Colombia
BHT energy & mining	Germán Alabarracin	Dirección de Operaciones
BRM Grandes Interacciones	Juan Pablo Serrano	Vicepresidente Ejecutivo
C.I Dulces La Americana S.A	Ilse Guevara	Gerente Administrativa y financiera
Cámara de Procesos tercerizados de la Andi/ BPO &IT	Lina María García Arango	Asistente
Cámara de Procesos tercerizados de la Andi/ BPO &IT	Santiago Pinzón Galán	Director ejecutivo
Casa Luker	Alejandro Villegas	Ejecutivo de Ventas Internacionales
CI Industrias Humcar S.A.S	José Omar Quintero	Director de Operaciones
Coindagro	Santiago Montejó Villalobos	Gerente de materias primas
Col Médica medicina prepagada	Diana Carolina Benjumea	Asesora Comercial
Coldetecc S.A.S	Cesar H. Ramirez	Especialista U.G

Colombia Greenfield Investments	Hernán Guarín	Director
Dersa	José Mauricio Vásquez C.	Directos Ventas interaccionales
Dexon Software	Luis Chicaiza	Gerente General
Dometal	Angélica Castro Navarrete	Administradora Oficina Bogotá
Dosakín	Hernán Niño B.	Gerente General
Ethos Soluciones de Software	Luis eduardo lopez	gerente de mercadeo
Experis	Angela María Torres Otero	Gerente de reclutamiento
Experis	María Claudia Vergara P.	Business developer Manager
Experis	Luis alvaro martinez rincon	presidente de negocios
Fanalca S.A	Andrés Solano Forero	Business developer Consultant
Fantiplas	César Vélez	Gerente de Mercadeo
Gente estrategica	María Clara Vera Kidd	Directora comoercial
Grow International	Blanca Cecilia Rojas	Representante legal
Grupo de Energía de Bogotá	David Alfredo Riaño Alarcón	Gerente de relaciones regulatorias
Grupo de Energía de Bogotá	Luis López Salgar	Gerente de Nuevos Negocios
Grupo Phoenix - Multidimensionales	María del Pilar Bolívar	Gerente de Mercadeo
Hoteles Cosmos	Alexandra Cajiao	Presidenta Ejecutiva
Hoteles Cosmos	Victoria Vellojin	Gerente Comercial
Hoteles Royal	Juan Francisco Malo	Gerente General
Hoteles Royal	Luis Guillermo Aponte Gómez	Gerente Corporativo de Ventas
Iberplast	Ana Carolina Méndez Ospina	Coordinadora Negocios Internacionales
Industrias Fuller Pinto S.A	Felipe A. Villamizar González	Coordinador de Negocios Internaiconales
Innercol	Germán Albarracín Olarte	Director de operaciones
ISI Emerging Markets Colombia	Diego Abril	Ejecutivo de reación con los clientes
Kosbell S.A.S	Liliana Quinche	gerente financiera
Norquímicos	Norberto Sierra	Presidente
Norquímicos		Gerente de Negocios Internacionales
Organización Corona S.A	daniel moscoso	Jefe de ventas exportaciones zona norte america
Pacific Rubiales	Francisco Manuel Bello Diaz	Gerente de Nuevos negocios e inteligencia internacional
Pensiones y Cesantías Protección	Alexandra Martínez Barragán	Ejecutiva Comercial Sector Público

PraktiKasa	Germán Sánchez Durán	Director Operativo
PraktiKasa	Oscar R. Forero Pedraza	Director
Procolombia	Joanna Sanchez	Coordinadora de Proyectos Especiales
Procolombia	Saúl Cardozo	Asesor de Presidencia
Procolombia	Ancizar Guerrero	Gerente de Inversión Colombiana en el exterior
Procolombia	Sebastian Vargas	Profesional Proyectos Especiales
Procolombia	Juan Camilo Valdes	Profesional Proyectos Especiales
Procolombia	Nicolas Rodriguez	Practicante
Producciones Químicas S.A	Julián Angarita Acosta	Gerente Administrativo y Financiero
Producciones Químicas S.A	Vivianne Castañeda Vanegas	Gerente de ventas
himer	Jenny Katherín Muñoz González	gerente comercio exterior
Protekto	german gonzales	Director
Protekto	Mauricio Lloreda	Gerente General
Pulpa Fruit	Faber Moreno Rodríguez	Gerente de ventas
Pulpa Fruit	Otto Rodríguez	Presidente
Simplex	Ricardo Olarte	Gerente General
Skandia	Cristian Michel Cubillos C.	Planeador financiero
Tappsi	Pablo Barón	Gerente Financiero y Administrativo
Teka Capital	Diego Córdoba Mallarino	Director
	Yeimy Cuartas	Coordinador Técnico Comercial
Tiger Companies	martha hurtado	Vicepresidente Financiero y de Planeación estratégica
TMF Colombia Ltda.	Kelly Rodríguez	Directora de Ventas globales
Travel Group	Silvia Bello	Asesora Turística
Trayectoria oil & gas	Mauricio Jiménez Almonacid	Directo de Planeación Financiera
Tropical Crop	William Javier Torres G.	gerente
Unisys de Colombia HP	Juan Pablo Carvajal	Analista de Marketing LACSA y México
Zona Franca de Bogotá	Felipe Martínez del Castillo	Gerente Internacional

Küba-Türkiye İŞ Forumu

Küba-Türkiye İŞ Forumu DEİK ve Küba Ticaret Odası tarafından T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve Küba Dış Ticaret ve Yatırımlar Bakan Vekili Antonio Luis Carricarte Corona'ın katılımları ile 11 Şubat 2015 tarihinde Küba'da gerçekleştirildi.

Küba Ticaret Odası Dış İlişkiler Direktörü Celia Labora Rodriguez tarafından Küba'daki fırsatlar üzerine bir sunum yapıldı. Sunumda Küba'nın en önemli ithalat kalemleri, petrol ve enerji ürünleri, makina ekipmanları, yiyecek ürünleri, imalat malzemeleri ve hammadde; en önemli ihracat kalemleri ise nikel, ecza, biyoteknoloji ürünleri ve aŐılar olarak ön plana çıkarıldı.

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan ise konuşmasında, Türkiye'den Küba'ya ilk devlet başkanı seviyesindeki ziyaret olarak ikili ilişkilerimizde yeni bir dönem başlatacağının ifade etti. Vardan Sözlere Türkiye'nin yarım asrı aşkın bir süredir Küba'ya uygulanan yaptırımların kaldırılmasının taraftarı olduğunu vurgulayarak devam etti. Bu anlamda Küba ile ABD arasında ilişkilerin normalleştirilmesi çabalarını sevinçle karşılandığını, bu açılımın

Küba halkının yararına olacağını ve Türkiye ile Küba arasındaki ekonomik ilişkilerin daha ileri çıkmasına olanak sağlayacağını belirtti.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, konuşmasında Küba'nın yeni bir açılımın eőiğinde olduğunu ve süreçte Türkiye olarak mutlaka Küba'nın yanında olması gerektiğini vurguladı. Ziyaret sırasında Küba'nın büyük bir potansiyel barındırdığını ifade etti. İş adamları heyetiyle, Küba'nın Havana dışında kalan şehirlerine de ziyaretler düzenleyerek ilişkileri daha sıkılaştırmayı ve detaylandırmayı planladıklarını ifade etti. Küba ile Türkiye arasındaki coğrafi uzaklığa rağmen güneş enerjisi, tohumculuk gibi bazı alanlarda ortak projelerin hayata geçirilmesinden yana duyduğu memnuniyeti belirten Zeybekci, Küba ile önümüzdeki dönemde turizm, bio-teknoloji gibi alanlarda işbirliği yapılabileceğini vurguladı. Bakan Zeybekci sözlerine DEİK ile Küba Ticaret Odası arasında imzalanan Mutakabat Zaptının ikili ilişkilerin geliştirilmesine yapacağı katkının altını çizerek son verdi.

İş Forumu sırasında, iki ülkenin Bakanlarının şahitliğinde, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Cihad Vardan ile Küba Ticaret Odası (CCC) Başkanı Orlando Hernández Guillén tarafından DEİK ile CCC arasında işbirliği anlaşması imzalandı.

Türkiye İş Dünyası için Küba'daki Fırsatlar:

Küba ekonomisi sosyalist ilkelere dayanan devlet kontrollü bir planlı ekonomidir. Son yıllarda özel sektör yatırımları artmakla beraber üretim araçlarının büyük bir kısmı devlet tarafından işletilir. 1992'de dış ticaretinin % 80'ini gerçekleştirdiği ve tarım üretimi için gereken sübvansiyonların sağlandığı SSCB'nin çöküşünden sonra tarımdan sanayiye geçmiştir. İş gücünün % 21'inin çalıştığı tarım sektöründe şeker kamışı, tütün, turunçgil, kahve ve pirinç önemli üretim ve ihracat kalemlerindedir.

Sosyalist rejimde özellikle önem verilen balıkçılık ve hayvancılık yine önemli üretim kalemlerinden biridir. Turizm son yıllarda yeniden eski canlılığını kazanmıştır. Özellikle Kanada ve Avrupa Birliği'nden gelen turistler sayesinde turizm Küba ekonomisinin itici gücü haline gelmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti, Kanada, İspanya ve Hollanda Küba'nın en büyük dış ticaret partnerleridir.

Madencililiğin temelini ihracat kalemleri içinde önemli bir payı olan nikel oluşturur. Kişi başına düşen GSMH yaklaşık 11.582 \$'dır. Yaşam standardı hala 1990 öncesindeki seviyeye getirilememiştir. Bunun en büyük nedeni, Sovyetler Birliği tarafından yapılan hibe ve yardımların, Sovyetlerin 1991'de yıkılmasıyla birlikte kesilmesidir. Petrol konusunda en büyük destekçisi Çin'dir. Mühendis ve makine yardımı yapmaktadırlar. Ayrıca Venezüella'da Hugo Chávez'in iktidara gelmesiyle birlikte, bu ülkeyle yapılan ekonomi anlaşmaları da Küba'nın zor koşullara karşın yeni bir müttefik bulmasını ve bir ölçüde rahatlamasını sağlamıştır.

Ülke ekonomisinin % 90'ından fazlası devlet kontrolündedir. 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üye olan Küba, bu tarihten itibaren gümrük vergilerinde değişiklikler yapmıştır. MFN statüsüne sahip olmayan ya da tercihli ticaret anlaşması imzalamadığı ülkelere daha yüksek oranda genel bir tarife oranı uygulayan Küba, aralarında Türkiye'nin de yer aldığı DTÖ'ye üye ülkelere düşük bir gümrük tarifesi uygulamaktadır. 1995 yılından itibaren ülkede kısmen dönüştürülebilir bir para birimi kullanılmaktadır.

Batılı şirketler ile ortak yatırım şeklinde faaliyette bulunulmasına izin veren 50 Sayılı Yatırım Kanunu 1982 yılından itibaren yürürlükte olup, 2003 yılında yapılan düzenlemelerle yatırımlar teşvik edilmektedir. Turizm yatırımlarının toplam yatırımlar içinde % 68 paya

sahip olduğu Küba'da; Minbas, Mintur, Micons, Minil, Minal, Minagri, Mintrans gibi devlet kurumlarının üretim konusunda yabancı yatırımcılarla işbirlikleri mevcuttur.

Başlıca ihraç ürünleri şeker ve nikel olan Küba ekonomisi, 2012 yılında % 3,0 oranında büyümüş olup; 2013 yılında % 2,7 ve 2014 yılında % 3,7 oranında büyüme kaydedileceği tahmin edilmektedir.

Küba'nın 2012 yılı ithalatı 6,3 Milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İthalatında başlıca tedarikçi ülkeler Çin, İspanya, Brezilya, Kanada, Meksika ve ABD'dir.

Küba'ya 1959 yılından bu yana ticari ambargo uygulayan ABD'nin Küba'nın ithalat yaptığı ülkeler arasında yer almasının nedeni, ambargonun 2000 yılında ABD'den nakit ile tarım ve gıda ürünleri alınmasına yönelik olarak esnetilmesidir. Kasım 2001'de yaşanan Michelle Kasırgası sonrasında gıda stokları azalan Küba, 2003 yılından itibaren ABD'den tarım ve gıda ürünleri almaya başlamıştır.

Yabancı yatırım;

%100 Yabancı sermayeli anonim şirket kuruluşu,

% 51 Küba şirketi-% 49 Yabancı Yatırımcı veya

Her iki tarafında kendi kimliğini muhafaza ettiği bir işbirliği antlaşması şeklinde olabilir.

Tüm durumlarda Kübalı ortak devlet bağlı firmalardan birisidir. Lisanslar belli bir süre için verilmiş olup; bu süre uzatılabilir veya iptal edilir. Ortak yatırım konusunu inceleyen ve karar veren mercii "Dış Ticaret Bakanlığı'dır."

Yeni bir yatırım projesinde, Küba Hükümeti için üç önemli husus vardır: Yabancı sermaye miktarı, yatırım yapılan sektörün ne ölçüde ihracatı artırıp, ithalatı azaltabilecek olması ve kullanılan teknoloji. Pratikte çok az sektör yabancı yatırımcıya açıktır.

Türkiye-Küba Dış Ticaret Rakamları:

Türkiye-Küba Dış Ticaret Değerleri (1.000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2004	2.165	75	2.090	2.240
2005	1.758.	1.770	- 12	3.528
2006	8.781	1.065	7.716	9.846
2007	32.212	1.474	30.738	33.686
2008	20.093	472	19.621	20.565
2009	10.538	1.653	8.885	12.191
2010	15.264	1.698	13.566	16.962
2011	9.529	2.833	6.696	12.362
2012	10.090	6.219	3.871	16.309
2013	13.957	16.340	-2.383	30.297
2013*	5.305	4.570	735	9.875
2014*	9.108	4.326	4.782	13.434

*Kaynak: Trademap *5 aylık veriler*

Türkiye'den Küba'ya yapılan ihracat: 12 milyon dolar (2014)

2013 yılında Küba'ya ihraç ettiğimiz ürünlerin % 19,5'ni demir/ alaşımsız çelikten profil, % 10,3'nü eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, % 9,4'nü mayalar oluşturmaktadır. Demir çelik teller, demir çelik inşaat ve aksamı, demir çelik filmaŐın, dozerler, greyder, demir çelik yassı mamuller, demir çelik çubuklar, otomobil, steysin vagonlar, sabunlar ihracatta diğer önemli ürünlerdir.

Türkiye'nin Küba'dan yaptığı ithalat 15 milyon dolar (2014)

Türkiye'nin Küba'dan ithal ettiği ürünlerin çeşitliliğinin ihracata kıyasla daha kısıtlı olduğu görülmektedir. 2013 yılı ithalatımızın % 57'sini odun kömürü, % 30'unu ilaçlar ve % 10'unu etil alkol, alkollü İçkiler ve likörler oluşturmaktadır.

Toplam dış ticaret hacmi: 27 milyon dolar (2014)

Dış ticaret dengesi : -3 milyon dolar (2014)

Faydalı Kurumlar

- **Dış Ticaret Bakanlığı** <http://www.mincex.cu/>
Dış Yatırımlar Direktörü: Déborah Rivas Saavedra
E-mail: deborah.rivas@mincex.cu
Tel: +537 838 05 3
Fax: +537 838 0516
Adres: Infanta No.16, Plaza de la Revolución, La Habana, Cuba
- **Küba Ticaret Odası (CCC)** <http://www.camaracuba.cu/>
Uluslararası İlişkiler Direktörü: Dr. Celia Labora Rodriguez
E-mail: relint@camara.com.cu
Tel: +537 831 2404 / +537 838 1321 Dahili: 213
Adres: Calle 21 No.701, Vedado, La Habana, Cuba

Küba-Türkiye İş Forumu'na Katılan Firmalar

1. Grupo Empresarial Ganadero (GEG) *(Et Ürünleri)*
Maria Dolores Rivero Diaz: Directore Dessarollo GEG
e-mail: lolypor@minag.cu
2. Grupo Empresarial Ganadero (GEG) *(Et Ürünleri)*
Jorge Enrique Blanco Pasheco: Negocios y Colaboracion GEG
e-mail: prod4por@minag.cu

3. Empresa de Gases Industriales (*Doğal Gaz*)

Jose Antonio Matinez Tapia: Director de Negocios e Inversiones

e-mail: tapia@hve.gases.co.cu

4. Instituto de Refrigeration y Climatizacion (*İklımlendirme ve Soğutma*)

Ing. Jose Rojo Rodriguez, Director

e-mail: rojo@irc.cu

phone: 2714642 y 2659077 (ext: 102)

5. Gesime (*Metal, Demir ve Çelik Endüstrisi*)

Tamara Gonzalez Rodriguez: Especialista Principal RR.II.

e-mail: tgonzalez@sime.cu

6. Gesime (*Metal, Demir ve Çelik Endüstrisi*)

Angel Lorezo

e-mail: angel@sime.cu

7. Gesime (*Metal, Demir ve Çelik Endüstrisi*)

Raul Cordeiro: Especialista Principal de Negocios

e-mail: cordiero@sime.cu

8. Los Portales S.A (*Ambalajlı Su Üreticisi*)

Ileana Perez Marrero: Espacialista en Inteligencia Comercial

e-mail: ileana@losportales.cu

phone: 2014-4099 (ext: 145)

9. UEB Extrusion de la Empresa Producciones de Aluminio (*Alüminyum Endüstrisi*)

Ing. Predro Pablo Hernandez Estopinan

e-mail: yudel@perfec.co.cu

phone: 052797178 y 683 3147

10. MONCAR: Empresa de Servicios y Comercializacion de Equipos Automotores y Manipulacion de Cargas (*Otomobil servisi ve ekipmanları*)

Raul Ernesto Torres Perez: Director Adjunto

e-mail: raul@moncar.co.cu

11. MONCAR: Empresa de Servicios y Comercializacion de Equipos Automotores y Manipulacion de Cargas (*Otomobil servisi ve ekipmanları*)

Juan Ramon Fernandez Garcia: Director de Desarrollo

e-mail: juanchi@moncar.co.cu

phone: 265-31-00

12. Empresa Integral de Servicios Automotores (EISA)(Automotriz) (*Otomobil servisi*)

Ing. Yuleidys Batista Rodriguez: Directora Comercial

e-mail: ybatista@eisa.co.cu

13. Empresa Integral de Servicios Automotores (EISA)(Automotriz) (*Otomobil servisi*)

Ing. Marlene Gonzalez Schueg: Especialista en Comunicacion y Marketing

e-mail: mgonzalez@eisa.co.cu

phone: 696 7468-70 al 75 (ext: 115)

14. Empresa Nacional de Riego (*Tarım*)

Augusto Alfonso Nunez: Esp. Importaciones

e-mail: augusto@gimac.co.cu

15. Viceministra

Betsy Diaz Velanquez

16. MINAL (*Yiyecek Endüstrisi*)

Edel Dominguez Fonte: 2do Jefe Direccion de Economia

17. CORALSA (*Yiyecek Endüstrisi*)

Amado Guntin Guerra: Director de Negocios

18. GEIA (*Yiyecek Endüstrisi*)

Armando Posada Loriga: Jefe de la Division Pesquera

19. Empresa Molinera

Maria Victoria Ravelo Rodriguez: Directora

20. ALIMPEX (*Yiyecek Endüstrisi*)

Arquel Diaz Gonzalez: Director

21. ARTEX S.A. (Promociones Artísticas y Literarias) (*Sanat ve Edebiyat*)
Lilleliam Moran Menendez: Especialista en Comunicacion, Marketing y Relaciones Publicas
e-mail: lilli@aat.artex.cu
Phone: 2045298
22. ARTEX S.A. (Promociones Artísticas y Literarias) (*Sanat ve Edebiyat*)
Adanay Mena Garcia: Especialista Comercial
e-mail: adanay-mena@cm.artex.cu
Phone: 2045298
23. ARTEX S.A. (Promociones Artísticas y Literarias) (*Sanat ve Edebiyat*)
Juniette Font: Especialista Comercial
e-mail: juniette@cm.artex.cu
Phone: 2045298
24. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Patricia Mugia Valdes: Director Relaciones Internacional
25. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Juan Corrales: Especialista de Relaciones Internacional del IACC
26. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Javier Roque Herrera: Director de Transportacion Automotor
27. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Eduardo Gurierrez Balmaceda: Director Adjunto de CDC)
28. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Ricardo Aguiar Castro: Director de Inversiones de la UFC
29. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Gabriel Cruz Laffite: Director de Practicos de Cuba
30. MITRANS (*Ulaştırma Bakanlığı*)
Oscar Lopez: Inversion y Desarrollo de Practicos de Cuba
31. Grupo Empresarial de la Industria Quimica (*Kimya Endüstrisi*)
Vivian Diaz Manzano: Especialista de Negocios
e-mail: vivian@geiq.cu

32. TRADEX (*Ulaştırma*)

Esmeralde Betancourt Regueiro

e-mail: esmeralde@tradex.cu

33. TRADEX (*Ulaştırma*)

Luis R. Capo de Paz

e-mail: capo@tradex.cu

phone: 855 5101

34. DESOFT (*BilişimTeknolojileri*)

Tania Cisneros Quintana: Especialista Superior Grupo de Mercadotecnia y Relaciones Institucionales

e-mail: tania.quintana@desoft.cu

phone: 8383084 ext 146

35. COPEXTEL S.A (*BilişimTeknolojileri*)

Division Comercial PCMax

Marco Alderete Sariol: Gerente General

e-mail: gerentegeneral@pcmax.copextel.xom.cu

phone: 52631809

36. COPEXTEL S.A (*BilişimTeknolojileri*)

Division Comercial PCMax

Elio Benitez: Especialista Comercial

37. COPEXTEL S.A (*BilişimTeknolojileri*)

Direccion de Compras Grupo II Participaran

Victor Rajme Quinatana

e-mail: victor@compras.copaxtel.com.cu

phone: 844-8268

38. COPEXTEL S.A (*BilişimTeknolojileri*)

Division Ecosol Energia

Roman Valdes Valdes

e-mail: roman@compras.copextel.com.cu

phone: 844-8268

39. Cubana de Aviacion (Havacılık)

Javier Acosta Alemany: Director de Alianzas y Acuerdos Internacionales

40. GEAM, Grupo Empresarial Agricultura (Tarım)

Ana Isis Zulueta Acosta: Directora e Desarrollo y Negocio

Phone: 8847456

41. MINAG (Tarım Bakanlığı)

Juan Garzon: Especialistas de la direccion de Energia

42. MINAG (Tarım Bakanlığı)

Roberto Ramos Dorta: Especialistas de la direccion de Energia

43. LABIOFAM S.A

Yadla Betancourt Reyes (Gübre ve sağlık materyelleri)

44. Citricos Caribe S.A (Tarım Ürünleri İthalatçısı)

Roger Medina Hernandez: Especialista de Compra y Venta de la Direccion de Exportaciones

45. GAI Granos (Tarım)

Aramis Dias Torres: Director Adjunto del GAI Granos

46. GAI Granos (Tarım)

Ovidio Gonzales Ruiz: Jefe del Departamento de Granos

47. GAI Granos (Tarım)

Osvaldo Puy Triana: Director de Granos del Grupo

48. GEF (Tarım)

Leonardo Martinez Lopez: Director General

49. GEF (Tarım)

Ritzi Gonzalez Miret: Especialista de Colaboracion y Negocio

50. GEF (Tarım)

Nelmis de Armas Correa: Especialista de COMEX de la Direccion de Comercializacion

51. MINEM (Madencilik)

Jesus Moreira Martinez: Director Geominera S.A.

e-mail: moreira@gmsa.cu

phone: 6902786

52. MINEM (*Madencilik*)

Mahe Bricuet: Especialista de Geominera S.A.

e-mail: moreira@gmsa.cu

Phone: 6902786

53. MINEM (*Madencilik*)

Mario Cabello Marante: Gerente de Operacion CCN.

e-mail: mcabello@ccn.co.cu

phone: 8624606

54. MINEM (*Madencilik*)

Virginia Hernandez: Especialista Mercado Comercial Cupet S.A

e-mail: vhernandez@cupetsa.co.cu

phone: 8314747 al 49

55. MINEM (*Madencilik*)

Pedro Barbachan Bages: Director Negocios UNE

e-mail: pedrob@oc.une.cu

phone: 8790268

56. TECNOTEX (*Savunma Sektörü*)

Belkis Mir: Directora General

57. TECNOTEX (*Savunma Sektörü*)

Roberto Fernandez: Director de Importaciones

Meksika-Türkiye İŞ Forumu

Meksika-Türkiye İŞ Forumu DEİK, COMCE ve ProMexico tarafından, T.C. Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci ve Meksika Ekonomi Bakanı Ildefonso Guajardo'nun katılımları ile 12 Şubat 2015 tarihinde Meksika'da gerçekleştirildi.

DEİK/Türkiye-Meksika İŞ Konseyi Başkanı Albert Saydam tarafından yapılan sunumda, Türkiye ile Meksika arasındaki ticaret hacmi hedefinin İŞ Konseyi tarafından 5 milyar dolar olarak ortaya konduğu ve bu hedefin resmi kurumlar tarafından da benimsenmesinin büyük bir mutluluk olduğu dile getirildi. Türkiye'nin 2023'deki 500 milyar dolarlık ihracat hedefine ulaşılmasının Meksika'ya 5 milyar dolar ihracat yapılmasından geçtiğini savunan Saydam, bu hedefin yalnızca AB ve yakın coğrafyaya ihracat yapılarak tutturulamayacağını belirtti. 110 milyonluk Meksika'nın birçok konuda Türkiye ile benzerlik gösterdiğini ifade eden Saydam, Meksika'nın, Türkiye için Latin Amerika'ya açılmada kapı olabileceğinin yanısıra Türkiye'nin de Meksika için Ortadoğu ve Kafkaslara açılma görevi görebileceğini belirtti. Konsey olarak dört alanda büyük gelişme hedeflediklerini belirten Saydam, faaliyetlerine turizm, inşaat, enerji ve sanayi olarak belirledikleri bu dört alanda hız verdiklerini aktararak konuşmasına son verdi.

DEİK/Türkiye-Meksika İŞ Konseyi'nin karşı kanat kuruluşu olan COMCE'nin Başkanı Valentin Diez Morodo, konuşmasında öncelikle Türkiye ve Meksika arasında kurulan çeŐitli mekanizmalar ile başarılı bir geliŐime imza attıklarına dikkat çekti. Özellikle MIKTA giriŐimi ile birbirine benzer ekonomik özellikler gösteren ülkelerin sağladığı uyum neticesinde, göze çarpan bir ekonomik büyüme ve sürdürülebilir bir yapısal reform gerçekleŐtirdiklerini aktardı. Türkiye ve Meksika arasındaki ticaret rakamlarına dikkat çeken Morodo, COMCE ve DEİK'in, temsil ettikleri iki ülke arasındaki ticaretin geliŐiminde Őüphesiz büyük bir rol oynadıklarını belirterek konuşmasına son verdi.

DEİK Başkanı Ömer Cihad Vardan konuşmasında, Türkiye ve Meksika'nın tarihsel geçmiŐleri ve coğrafi konumlarıyla geliŐmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasında stratejik noktalarda bulunmakta olduğunu ifade etti. Türkiye ve Meksika aralarında tesis edecekleri ortaklık ile küresel düzen içindeki ağırlıklarını arttıracaklarını vurgulayan Vardan, 1,6 trilyon ABD doları ekonomik büyüklüğüne sahip ve 700 milyar doları aşan dış ticaret hacmi ile Latin Amerika'nın 2. Büyük ekonomisi olan Meksika'nın Türkiye için vazgeçilmez bir pazar olduğunu altını çizdi. İki ülke arasında ilişkilerin sürdürülebilir olması için ekonomik ilişkilerin sadece karşılıklı ticaret olarak sınırlamayıp karşılıklı yatırım ilişkilerini canlandırarak sermaye ve insan hareketliliğini daha üst seviyelere çıkarmak gerektiğini belirtti.

GerçekleŐtiren Meksika-Türkiye İŞ Forumu'nun, 12 bin kilometreyi kısaltmak için iyi bir fırsat olduğuna değinen Vardan, müzakereleri devam eden ve serbest ticaret anlaşması ve Türkiye ile Meksika arasında direkt uçuŐ seferlerinin başlamasının, iki ülkenin ilişkilerinin geliŐmesinde büyük

önem arz ettiğinin altını çizdi.

Bugüne kadar 104 ÷lkede 297,9 milyar dolar değerinde 7.637 proje üstlenerek dñyanın ikinci büyük müteahhitlik gücü olan Türk müteahhitlik Őirketlerinin Meksika'nın ihtiyacı olan altyapı projelerini üstlenmeye talip olduğu Vardan'ın önemle vurguladığı konular arasındadır. Bunun yanında Türkiye ile Meksika'nın otomotiv sektöründe birbirini tamamlayıcı yatırımlar yapabileceğini ve Meksika'nın Türk otomotiv yedek parça sanayisi açısından stratejik bir yatırım üssü haline gelebileceğini ifade etti.

DEİK Başkanı, Türkiye'nin, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Avrasya coğrafyasında etkinliğini arttırmak için ideal bir yatırım destinasyonu olmasının, Türkiye'ye gelen Meksika yatırımlarını önümüzdeki dönemde arttırmasını beklediğini belirtti. Vardan, Türkiye-Meksika İş Konseyi'nin ve Meksika'nın İhracat ve yatırım teşvik kurumu ProMexico'nun işbirliğiyle önümüzdeki dönemde iki ÷lke arasındaki ekonomik faaliyetlerin en üst seviyeye çekileceğine inancını yineleyerek konuşmasını sonlandırdı.

Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci konuşmasında Meksika ve Türkiye'nin coğrafi olanakları açısından çok değerli ticari fırsatları işbirliği içerisinde gerçekleştirebileceklerini ve dñyanın en büyük ekonomileri sıralamasında çok daha yüksek rakamlara ulaşabileceklerine değindi. 5

milyar dolar ticaret hacmi hedefinin altını çizen Zeybekci, Türkiye-Meksika arasında imzalanacak Serbest Ticaret Antlaşması için hızlı somut adımlar atılarak enerji, müteahhitlik, turizm ve taşımacılık sektörlerindeki ekonomik ilişkilerimizin geliştirilmesi, yatırımların arttırılması konusunda farkındalık yaratılmasının mümkün olacağını vurguladı.

Meksika Ekonomi Bakanı Ildefonso Guajardo konuşmasına, Türkiye'nin başarılı bir ekonomik büyüme performansı yakaladığını belirterek başladı. 2013 yılında Meksika Cumhurbaşkanı Peña Nieto ile Türkiye'ye gerçekleştirdiği resmi

ziyarete karşılaştığı, yüzünü dünyaya dönmüş Türkiye'nin büyük bir altyapıya sahip olduğunu ve küresel dünya ile entegre olduğuna şüphe duymadığını ifade etti. Bakan Guajardo, Meksika ile Türkiye'nin ruh ikizi olduğunu, Meksika'nın havacılık, otomotiv ve enerji sektörlerinde ileri düzeyde gelişme sağladığını kaydetti.

20 yıl önce Türkiye ve Meksika'nın, ABD ve Kanada ile serbest ticaret müzakereleri yapması konusunda isteksiz davrandığını fakat günümüze gelindiğine, ABD ile Avrupa arasında ortaya serbest ticaret anlaşması konusunda, aktif davranış sergilediğini belirterek, bu durumu Türk ve Meksikalı işadamlarının girişimciliği ile ilişkilendirdi. Dünya çapında 45 ülke ile Türkiye'nin 18, Meksika'nın 10 adet ticaret anlaşması imzaladığını ve bu iki ülkenin ekonomik büyüklük bazında dünya sıralamalarındaki yerlerini üst sıralara taşıdıklarını vurguladı. Bakan Guajardo, iki ülkenin bölgesel stratejik önemine dikkat çekerek, Türkiye'nin Asya, Avrupa ve Orta Doğu pazarına, Meksika'nın Latin ve Kuzey Amerika ve Doğu Asya pazarına kolaylıkla nüfuz edebildiğinin altını çizdi.

86 yıllık diplomatik ilişkilerin içerisinde en önemli geliŐmenin Başkan PeŐa'nın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı ziyareti olduğunu belirten Bakan, G20 kapsamında Kasım ayında tekrar Türkiye'ye resmi ziyaret gerçekleŐtireceklerini bildirdi. Bugün sahip olunan ticaret hacminin yeterli olmadığını belirtirken iş konseylerinin, ticareti geliŐtirmek için büyük önem taŐıdığının altını çizdi.

Ekonomi Bakanı Guajardo, baŐta gıda sektöründe Gruma ve imento sektöründe Cemex olmak üzere birçok küçük ve orta boyutlu iŐletmenin varlığının Türkiye'yi teşvik edeceği konusunda Şüphe duymadığının ve ilişkilerin giderek artacağını belirterek konuşmasına son verdi.

Türkiye İŞ Dünyası için Meksika'daki Fırsatlar:

Latin Amerika'nın en güçlü ekonomilerinden birine sahip olan Meksika, dünyanın 14. büyük ekonomisidir. 1980'li yıllardan itibaren geçirdiği ekonomik dnŐmn ve 1994 yılında yürürlüğe giren NAFTA'nın etkisi ile ABD ve Kanada ile ticareti üç kat artan Meksika, liberal bir ekonomiye sahiptir. Ancak zel ve kamuya ait tekelleŐmiŐ Őirketlerin lke ekonomisindeki ağırlığının hala hissedilmesi, rekabeti ve üretkenliği kısıtlayan, fiyatları artıran ve hizmet kalitesini düŐüren önemli bir yapısal faktördür.

Son yıllarda ülke ekonomisindeki ağırlığı azalmakla birlikte petrol gelirleri, hala ihracat gelirlerinin %10'unu ve tüm kamu gelirlerinin %40'ını oluşturmaktadır. Devlete ait olan petrol Şirketi Pemex, dünyanın 5. büyük petrol Şirketi olup, ülke gelirlerinin üçte biri bu Őirketin kazançlarından sağlanmaktadır.

Küresel ekonomik krizin etkilerinin en fazla grldğ 2009 yılında %6,5 oranında gerçekleŐen sanayi üretimindeki dŐuŐten en fazla etkilenen sektörler; inşaat, otomotiv ve makine sanayi olmuştur. Hizmetler sektöründe ise özellikle restoran iŐletmeciliėi, perakendecilik ve turizm alanlarında H1N1 virüsü ve küresel ekonomik kriz dolayısıyla gelirler düŐmüŐtür. Bankacılık sektörünün ekonomideki payının az olması, ekonomik krizden etkilenme düzeyi açısından olumlu bir gelişme olsa da, firmaların kredi olanaklarını kısıtlayan önemli bir faktördür. Nitekim zel bankalar toplam kredilerin yalnızca %20'sini sağlamaktadır.

Ekonomik faaliyetler, genel olarak baŐkentte yoėunlaŐmaktadır. GSYİH'nin %20'sinin üretildiği baŐkent Mexico City'nin bağlı olduğu eyalet, ağır sanayinin merkezidir. Kuzey sınırındaki altı eyalet (Baja California, Sonora, Chihuahua, Coahuila, Nuevo Len ve Tamaulipas), Meksika'nın imalat sanayi ve özellikle ABD'ye ihraç edilen üretim mallarının üretildiği ve satıldığı fabrikaların yoėunlaŐtıėı bölgedir.

Jalisco, Puebla ve Guanajato refah seviyesi yüksek olan ve imalat sanayinin geliŐtiėi eyaletlerdir. Veracruz, tarım ve petrol sanayi ile öne çıkmaktadır. Meksika Körfezi'ndeki eyaletlerden özellikle Quintana Roo turizm açısından geliŐmiŐtir. Ülkenin yaklaşık yarısı yoksul olarak değerlendirilmekle birlikte, tarımsal üretim yoğun olduğu güneydeki eyaletlerde bu oran %75'e ulaŐmaktadır. Chiapas, Oaxaca, Guerrero'nun bazı alanları ve Pasifik kıyılarında da yoksulluk oranı yüksektir.

Meksika'dan ABD'ye göç sorunu, ABD'nin nerisi ile yabancı yatırımların yer aldığı ve gümrüksüz ve kotasız ara ve sermaye malı imalatına imkn veren "maquiladora" retim bölgeleri kurularak nlenmiŐ, bu sistemden her iki ülke de yarar sağlamıştır. ABD'nin avantajı; ülkesine olan insan gn durdurmak ve fason imalatla düşük maliyetli üretim malları üreterek üçüncü dünya ülkelerinde pazar gücünü artırmak olmuştur. Meksika ise, yabancı sermaye giriŐini hızlandırarak istihdam imkânı saėlamıŐ, ekonomik sorunlarının bir

kısmına çare bulmuş ve bu üretim bölgelerinde çalışarak yetişen nitelikli insan gücüne kavuşmuştur. Meksika, Bakanlığımız tarafından 2014-2015 döneminde öncelikli ülkelerinden birisi olarak belirlenmiştir.

Türkiye ile Meksika arasındaki ticaret, coğrafi uzaklık, nakliye masraflarının yüksekliği, kolay bozulabilir ürünlerin taşınmasındaki zorluklar, iki ülkenin de benzer üretim ve ihracat portföyüne sahip olması ve Türkiye'nin AB pazarına, Meksika'nın ise ABD pazarına odaklanması nedeniyle düşük hacimde seyretmiştir. Türkiye'nin Meksika'nın 2013 yılı ihracatında ve ithalatında 39. sırada olması, iki ülke arasındaki ticaretin geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Meksika ile Türkiye'nin ikili ticaretine ilişkin veriler incelendiğinde; bu ülkeye ihracatımızın yıllar itibarıyla dalgalı bir seyir izlediği ve 2009 yılında küresel ekonomik krizin olumsuz etkilerinin ikili ticaret verilerine de yansıdığı görülmektedir. Nitekim aynı yıl

Meksika'ya ihracatımız %39 azalmıştır. 2012 yılına gelindiğinde ise Meksika'ya ihracatımızın %42 artışa karşılık ithalatımızın %24 arttığı, böylece iki ülke arasındaki ticaret hacminin %27, dış ticaret açığının ise %19 arttığı görülmektedir. 2013 yılında Meksika'ya ihracatımızın bir önceki yıla kıyasla %16 arttığı, ancak bu ülkeden gerçekleştirilen ithalatta ise %15 artış gerçekleştiği, Türkiye aleyhindeki dış ticaret açığının ise en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir.

Türkiye-Meksika Dış Ticaret Rakamları:

Türkiye-Meksika Dış Ticaret Değerleri (1000 Dolar)

Yıl	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2004	150.608	120.122	30.486	270.729
2005	163.672	196.409	-32.737	360.081
2006	140.778	261.944	-121.166	402.723
2007	196.750	352.197	-155.446	548.947
2008	152.166	381.973	-229.807	534.138
2009	93.290	335.226	-241.937	428.516
2010	145.500	494.608	-349.108	640.109
2011	144.986	699.394	-554.408	844.380
2012	205.999	867.154	-661.155	1.073.153
2013	238.712	1.000.838	-762.126	1.239.551
2014	312.004	944.665	-632.661	1.256.669

Kaynak: TÜİK

Türkiye'den Meksika'ya yapılan ihracat: 312 milyon dolar (2014)

Meksika'ya 2013 yılı ihracatımızda %10,4 pay ile kara taşıtları aksamı %56 artışla ilk sırada yer almaktadır. Bu ülkeye ihracatımızın %6,6'sını oluşturan ve ikinci sırada yer alan mücevherat ihracatında aynı yıl %47 artış meydana gelmiştir. Demir-çelik çubuklar ise toplam ihracattan %4,7 pay alarak üçüncü sırada yer almıştır. Meksika'ya ihracatımızda önem arz eden diğer başlıca ürünler ise kara taşıtları için karoseri, tütün, içten yanmalı pistonlu motorların aksamı, pamuklu mensucat, metalleri dövme, işleme, kesme, şataflama presleri, kauçuk lastik, transmisyon mili ve kranklar, eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, çinko cevherleri ve toplu halde yolcu taşımağa mahsus motorlu taşıtlardır.

2013 yılında Meksika'nın tarım ve gıda ürünleri ithalatında 44. sırada yer alan Türkiye'nin bu ülkeye tarım ve gıda ürünleri ihracatının %63'ünü işlenmemiş tütün, %13'ünü fındık, %6'sını kuru kayısı, %4'ünü çikolatalı mamuller oluşturmaktadır. Konserve edilmiş sert kabuklu meyveler, baharat karışımları, bisküvi ve gofretler ve zeytinyağı ise Meksika'ya 2013 yılı ihracatımızda öne çıkan diğer tarım ve gıda ürünleridir. 2013 yılında Meksika'ya ihracatımızın %5,4'ünü tarım ve gıda ürünleri oluşturmuştur.

Türkiye'nin Meksika'dan yaptığı ithalat 944 milyon dolar (2014)

Türkiye'nin Meksika'dan 2013 yılında ithal ettiği ürünler arasında otomobil ve steysin vagonlar %36,5 pay ve %56 ithalat artışı ile yine ilk sırada yer almıştır. Petrokimya ürünleri, telli telefon için elektrikli cihazlar, buğday, tıp, cerrahi, dişçilik ve veterinerlik aletleri, titanyum boya pigmenti, propilen, suni lif demetleri, elektrik devreleri ve kara taşıtları aksamı 2013 yılında Meksika'dan ithal edilen diğer başlıca ürünler olmuştur.

Aynı yıl Meksika'dan ithal ettiğimiz ve toplam ithalatımızın %9'unu oluşturan tarım ve gıda ürünlerinin %712'ini buğday, %7,6'sını canlı sığırlar oluştururken, nohut (%7,2), alkollü içkiler (tekila, bira, likör, votka), balık unu, sebze tohumları ve capsicum cinsi biberler bu ülkeden ithalatımızda öne çıkan tarım ve gıda ürünleridir.

Toplam dış ticaret hacmi: 1 Milyar 256 milyon dolar (2014)

Dış ticaret dengesi : -632 milyon dolar (2014)

Faydalı Kurumlar

- **COMCE** <http://www.comce.org.mx/index1.php>
Avrupa Direktörü: Pilar Piñero Muñiz
E-mail: pilar.pm@comce.org.mx
Tel: +52 55 5231 7106
Adres: Lancaster No15, Pisos 2-3, Colonia Juárez, 06600, México City

- **ProMexico** http://www.promexico.gob.mx/en/mx/home/_rid/9?language=en&lng_act=lng_step2

Türkiye Temsilcisi: Jorge Cruz

E-mail: jorge.cruz@promexico.gob.mx

Tel: +90 534 551 29 43

Adres: İnönü Caddesi No 43/5 Gümüşsuyu Taksim, İstanbul, Türkiye

Meksika-Türkiye İş Forumu'na Katılan Firmalar

	İsim	Soyad	Ünvan	Firma	Sektör
1	Karla	Aburto	Owner	Posada Los Alcatraces	Hotel
2	Isadora	Adam	Director	RP Comercializadora	Trade
3	Enrique	Alanis		CEMEX	Construction
4	Marcos	Alcocer	Chairman	Clubes Deportivos Albatros	Entertainment
5	Guadalupe	Álvarez	Commercial Affairs	WTC-Industrial San Luis Potosí	Industrial and Logistic Development
6	Eduardo	Alverde	CEO	Zinc Nacional, S.A. de C.V.	Mining
7	Adolfo	Anguiano	CEO	Medición y Electrónica, S.A. de C.V.	Telecommunications
8	Carlos	Bencomo	CEO	Cervecería Cinco de Mayo	Manufacturing company
9	Oscar	Blanco	Subdirector de Procesos para Europa y África	ProMéxico	Promoción para la Exportación e Inversión
10	José Miguel	Bonilla	Founder Associate Director	CONSUN	Workforce
11	Natalia	Bonilla	Founder Associate	Nutrilaria, A.C.	Nutrition
12	Joaquín	Borrel	Director of Services Trade and Investment	Secretary of Economy	Government
13	Graciela	Cantoran	Councilor of Patrimony and Inland Revenues	H. Ayuntamiento de Atlixco, Puebla.	Government
14	Rosaura	Castañeda	Chief of Business International Section	Secretary of Economy	Government

15	Guillermo	Colin	Business Issues	CEMEX	Construction
16	Verónica	Cruz	Commercial Director	Cables Automotrices de Hidalgo	Automotive
17	Regina	de Con	Director of Business Development	Intermodal Express	International Freight
18	Francisco	de Rosenzweig	Undersecretary of Foreign Trade	Secretary of Economy	Government
19	Roberto	del Castillo	Chairman of the Board	Maquinados y Estampados Nacionales Automotrices, S.A. de C.V.	Automotive
20	Ricardo	Díaz	Coordinating of Infrastructure and Mining	ProMéxico	Government
21	Valentín	Diez	Chairman	COMCE	Foreign Trade Promotion
22	Teresa	Dorantes	General Secretary	AICO	Coordination of Commerce Chambers
23	Enrique	Dueñas	Chairman	CLIP,A.C.	
24	Augusto	Eliás	Legal Director	E-SoftComs S. de R.L.	Technology
25	Ricardo	Enríquez	Director of Technology	E-SoftComs S. de R.L.	Technology
26	Ariadna	Erdosay	Director of International Business Degree	Tecnológico de Monterrey Campus Cuernavaca	Education
27	Maria Cecilia	Ezquivel	Deputy Director	Colegio de Aduanas en México	Customs
28	Juan Antonio	Flores	Director	Colegio de Aduanas en México	Costums
29	Ma. De Jesús	Franco	Administrative Manager	Medición y Electrónica, S.A. de C.V.	Telecommunications
30	José Luis	Galeazzi	Mayor	H. Ayuntamiento de Atlixco, Puebla.	Government
31	Javier	Galicia	Director of Operations	AICO	Coordination of Commerce Chambers
32	Heriberto	García	Chairman	Asociación Nacional de Productores de Frutas Exóticas	Fruit production
33	Herón	García	Accounting	Grupo Promax	Construction
34	César Arón	García	Commercial Director	Zinc Nacional, S.A. de C.V.	Mining
35	Alejandro	Gil		Ultrasil Mexicana, SA	Sealants and adhesives

					for various industries
36	Erendira	Godines	CEO	ECA International Trade and Logistics Services	Transport and International Logistics
37	Carlos	González	Chairman	Finventure SAPI de C.V.	
38	José Juan	González	Business Development	Grupo Promax	Construction
39	Armando	González	CEO	Innovation3	
40	René	González	Commercial Director	Tangible Nous, S.A. de C.V.	Nourishment
41	Mario	Gutiérrez	Manager of Operations	Libre Estrategia Global, S.A. de C.V.	
42	Victor Hugo	Huesca	Accountability Office	MEC Espejos Retrovisores	Automotive
43	Elba	Huesca	Treasury	MEC Espejos Retrovisores	Automotive
44	Luis Enrique	Jiménez	Director of International Business	Bioskinco	Biotechnology
45	Irwin	Lazgare			
46	Alejandro J.	Legorreta	Managing Director	Legorreta M&A Asociados, S.C.	Consultancy
47	Arturo	León	Director	Swissland Group	Tourism, wines, liquors and food
48	Mónica	Lizaola	Directora de Logistica	Secretaría de Economía	
49	Jorge	López-Morton	Chairman, Mexico-Turkey Business Committee	COMCE	Foreign Trade Promotion
50	Arely	López	Manager of Logistics	ECA International Trade and Logistics Services	Transport and International Logistics
51	José D.	López	Oil & Gas, Energy and Projects Manager	RH-Shipping & Chartering S. de R.L.	Transport and International Logistics
52	Cynthia	Lorence	Traffic Manager	RH – Shipping & Chartering S.de R.L.	Transport and International Logistics
53	Bernardo	Lozano	CEO	Laboratorio Avi-Mex,S.A. de C.V.	Poultry, porcine, livestock and aquatic
54	Manuel	Luna	Director for Europe and Africa	Secretary of Economy	Government
55	Jonathan	Luna	Deputy Director of Economic Cooperation for Europe and Africa	Secretary of Economy	Government

56	Marina	Mandujano	CEO	Centro de Estudios para la Mujer	Research and consultancy
57	Mark J.	McGuiness	Chairman and CEO	Industrias H24, S.A. de C.V.	Chemical
58	Sandra	Méndez	Assistant	CEAMEG	Social Research
59	Adriana	Méndez	Business Development Manager	TMF Group	Business Services
60	Lizbeth	Mendoza	Manager of Operations	Intermodal Express	International Freight
61	Militza	Meza	Chief of the Trade Promotion and Investments Sector	Secretary of Foreign Affairs	Government
62	Susana	Meza	Coordinator of Foreign Trade	Laboratorio Avi-Mex,S.A. de C.V.	Poultry, porcine, livestock and aquatic
63	Guadalupe	Miranda	Owner	Comercializadora Internacional Arizona	Trade
64	Rafael	Nava	Director of Institutional Relations	MABE	Electronics
65	Francisco	Niembro	Director General de Cooperacion y Relaciones Económicas Bilaterales	Secretaria de Relaciones Exteriores	Relaciones Exteriores
66	Armando	Nuricumbo	Managing Director	Nuricumbo + Partners	Consultancy
67	Ariana	Olvera	Director for European Union	Secretary of Economy	Government
68	Tomás	Olvera	Director of the Economic Promotion for Europe	Secretary of Foreign Affairs	Government
69	Claudia	Palacios	Commercial Manager	ECA International Trade and Logistics Services	Transport and International Logistics
70	Luis	Pedraza	Associate	Del Carpio, Covarrubias y Pedraza	Consultancy
71	Esteban	Pedroza	CEO	Nacional inmobiliario	Real Estate
72	Pilar	Piñeiro	Director for Europe	COMCE	Foreign Trade Promotion
73	José Luis	Ramírez	CEO	Imagen Constructiva, S. A. de C.V.	Construction
74	Berenice	Rangel	Director of Special Proyects	AICO	Coordination of Commerce Chambers
75	Enrique	Rebollado		Bajo en Carbono	Consultancy for environmental

					responsibility
76	Gerardo	Roa	Director of Exports	Helvex, S.A. de C.V.	Infrastructure
77	Alejandro	Rodríguez	Finance Director	Asociación Nacional de Productores y comercializadores de Frutas exóticas	Producción de Frutas
78	Humberto	Rodríguez	Director	Internacional dela Cultura Americana OICA	Culture Promotion
79	Yesica	Romero	Director	Fraccionamiento Industrial del Plástico	Real Estate
80	Faviola	Rosas	Manager of Exports	Mex-Tea and Herbs, S.A. de C.V.	Herbs and spices
81	Luis Jesús	Rossano	CEO	Suministro Express,S.A. de C.V.	Automotive
82	Elizabeth	Ruíz	Subdirectora de Promoción Comercial y de Inversiones	Secretaría de Relaciones Exteriores	
83	Carolina	Salazar	Chairman and CEO	Human Agementt	Human Resources
84	Erika	Salazar	Coordinating of Technology and Energy	ProMéxico	Government
85	Esperanza	Sánchez	Councilor of Industry and Commerce	H. Ayuntamiento de Atlixco, Puebla.	Government
86	Miguel Ángel	Sánchez	Director of Exports	MEC Espejos Retrovisores	Automotive
87	Alejandra	Sánchez	Coordinating for Europe, Africa and Middle East	ProMéxico	Government
88	Marina	Sanpietro	Manager	Omega Distribuidora de Hilos, S.A. de C.V.	Textile
89	Oscar	Santamaría		RP Comercializadora	Trade
90	Rodrigo	Santoyo	International Promoter	Fraccionamiento Industrial del Plástico	Real Estate
91	José Guillermo	Septián		Grupo Promax	Construction
92	Eduardo	Solis	Chief Executive	Asociación Mexicana de la Industria Automotriz (AMIA)	Automotive
93	Diana	Soriano	Director of Public Relations	AICO	Coordination of

					Commerce Chambers
94	Emilio	Torrent	Manager	Omega Distribuidora de Hilos, S.A. de C.V.	Textile
95	Miguel	Torres	Foreign Trade Manager	RP Comercializadora	Trade
96	Sinohé	Trejo	CEO	Spacio Sustentable Consultors	Consultancy
97	Eduardo	Turrent	Institutional Relations Councilor		
97	Norberto	Valencia	Director of Foreign Trade	Consejo Nacional Agropecuario	Agriculture and livestock
98	Alan	Vargas	Advisor to the Team Council	Asociación Clic International	Tourism
99	Carlos Augusto	Velázquez	Legal	Grupo Promax	Construction
100	Martha	Vieyra	Director of Finance	Nacional inmobiliario	Real Estate
101	Olinka	Vieyra	Advisor to the Undersecretary of Foreign Trade	Secretary of Economy	Government
102	Sergio	Villa	CEO	Bioskinco	Biotechnology
103	Jorge	Yarte		COMCE	Foreign Trade Promotion

DEİK YÖNETİMİ

Başkan

Ömer Cihad Vardan

DEİK GENEL SEKRETERLİĞİ

Genel Sekreter

Mustafa Mentem

mmente@deik.org.tr

Türkiye-Amerika İŞ Konseyleri Koordinatörü

Merih Kepez Örneğ

mkepez@deik.org.tr

Türkiye-Amerika İŞ Konseyleri Koordinatör Yardımcısı

Murat Can Mentem

mmentes@deik.org.tr